

[Niels Helveg Petersen]

anvist, hvorledes det skulle kunne lade sig gøre nu.

Det er i det hele taget beklageligt, at forhandlingerne mellem de fire gamle partier sluttede, netop som de var ved at blive for alvor interessante. Det sluttede nemlig med, at venstre og konservative skulle fremlægge i enighed spareplaner for 4-5 mia kr. ud over det, som regeringen havde foreslået, som så kunne blive gennemdrøftet, og som så kunne blive beregnet i sine virkninger på betalingsbalancen, statsfinanserne og beskæftigelsen. Et sådant udspil kom ikke. I stedet fik vi at vide, at det var nytteløst at forhandle videre. Det beklager jeg, for det gjorde det umuligt at få en virkelig seriøs efterprøvelse af, om der havde været bedre muligheder for at gennemføre en aftale.

Lad mig slå fast, at den store uenighed om udgiftspolitikken ikke vedrører målsætningen. Også i det radikale venstre har vi den opfattelse, at det i en periode med lav vækst i vores økonomi er tvingende nødvendigt at nedsætte stigningstakten i de offentlige udgifter. Behovet herfor er klart påvist i budgetredegørelsen. Vi er nødt til at bringe den offentlige sektor under kontrol, hvis vi skal kunne sikre større tilgang af ressourcer til den private del af den danske blandingsøkonomi. Men neddæmpningen af væksten må foregå med fornuft over en flerårig periode; og især med de perspektiver for udgiftspolitikken, der ligger for de kommende år, vil jeg gerne pege på, hvad der fra radikal side blev fremført under finanslovdiskussionen af den radikale ordfører, hr. Bilgrav-Nielsen. Netop i en situation, hvor man må se frem til en flerårig indsats for en dæmpning af de offentlige udgifter, er det nødvendigt, at folketaget får mulighed for selv at foretage en bedre vurdering af, hvorledes neddæmpningen skal foregå, så vi ikke kommer ud i panikagtige nedskæringer, men således at neddæmpningen kan foregå velovervejet og uden senere uheldige bivirkninger.

En anden årsag til, at et forlig ikke blev til noget, var venstres og konservatives holdning til skatte- og afgiftsforhøjelser. Jeg vil da gerne slå fast, at skatte- og afgiftsforhøjelser ikke er vor livret – og slet ikke på et tidspunkt, hvor det private forbrug ikke netop udvikler sig i opadgående retning, men snarest er faldende. Vi erkender, at finanspolitiske stramninger nu medfører øgede vanske-

ligheder for beskæftigelsen. Når vi på trods heraf alligevel finder det nødvendigt at gennemføre skatte- og afgiftsforhøjelser, skyldes det hensynet til penge- og kreditpolitikken. Hvis vi undlod skatte- og afgiftsforhøjelserne nu, ikke gennemførte en øjeblikkelig stramning af finanserne, ville der være risiko for en yderligere belastning af pengepolitikken, kreditpolitikken, med risiko for stigende rente med alt, hvad det indebærer for investeringerne, for beskæftigelsen og for lysten til at sætte noget i gang.

Vi er desværre ikke ved ledelse af den økonomiske politik i den situation, at vi kan vælge frit imellem gode og dårlige løsninger, vor handlefrihed er reelt allerede stærkt begrænset. Vi ville finde det uforvarsligt ikke at tillægge Nationalbankens synspunkter omkring dette stor betydning i den øjeblikkelige situation. Nationalbanken har gjort det klart, at hensynet til betalingsbalancen og til pengepolitikken nødvendiggør en øjeblikkelig stramning ved hjælp af skatter og afgifter.

Det er ikke mange uger siden, at venstre og konservative hurtigt kom nationalbankdirektøren til hjælp – og med rette – da medlemmer af regeringen angreb nationalbankdirektøren for hans vurdering af den økonomiske politik. Det var berettiget at komme Nationalbanken til undsætning i den situation, men nu vælger venstre og konservative helt at se bort fra de råd, som Nationalbanken giver os, vælger at se bort fra, at Nationalbanken ved flere lejligheder har fremhævet, at en af årsagerne til en skæv udvikling i vores økonomi har været, at der i de senere år generelt set har været ført en for lempelig finanspolitik med overbelastning af penge- og kreditpolitikken til følge.

Af hr. Poul Schlüters tale kunne det fremgå, at også synet på indkomspolitikken skulle have været en årsag til sammenbruddet. Sådan vurderer jeg det ikke. For det første har jeg bemærket, at partiet venstre ligesom har afskrevet indkomspolitikken. Det er en sag for sig. Man kan jo sige, at vi lever endnu i disse måneder under virkningerne af den indkomstpolitik – eller mangel på samme – som blev gennemført af socialdemokratiet og venstre. Men jeg lyttede med interesse til hr. Poul Schlüters indslag om indkomstpolitikken. Jeg forstod, at det skulle have været et centralt led i en økonomisk-politisk aftale. Men jeg lyttede forgæves til bestemte anvis-